

Na een jaar onderbreking (het laatste artikel in de reeks verscheen in het mei-nummer 1993) zetten wij het verhaal van Aimé SMISSAERT over Oostende in Wereldoorlog I verder.

Ter herinnering. Deze feitenfeuilleton werd vanaf 1920 afgedrukt in het Oostendse weekblad "De Duinengalm". Aimé SMISSAERT (1876-1926) heeft bij het schrijven bijstand gekregen van enkele toegewijde medewerkers en informanten. De teksten zijn dus in ruime mate gezamenlijk werk maar dan wel onder supervisie en eindredactie van Aimé SMISSAERT.

Aimé SMISSAERT is de grootvader van ons geacht bestuurslid Emiel SMISSAERT.

In ons tijdschrift verscheen de eerste aflevering in het april-nummer 1989.

De redactie

Zondag 20e December. -

ZEVENENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Rond 10 1/2 ure vliegen verscheidene vliegtuigen der Bondgenoten over de stad en over Mariakerke en Middelkerke. Daar laten zij kleine bommen vallen. Vruchteloos wordt op hen geschoten.

Ruim 8.000 man voor 't meerendeel toevoorende aan de 169e, 203e, 204e en 20e regimenten pinhelmen en aan het 15e Seebataljon, trekken Middelkerkewaarts op. Zij hebben mitraljeuzen en eenige koeien mede en worden opgevolgd door een aantal bevoorradingskarren.

's Avonds krioelt het letterlijk in onze straten van duitsche soldaten, meest vestingvoetvolk (waarvan de kleederdracht goed gelijkt op die onzer grenadiers).

't Getal binnengebrachte gekwetsten wordt zoo groot dat de duitschers bezit nemen van het Pensionnaat van het Koninklijk Atheneum om er eene ambulance in te richten.

Deze morgen werden op het kerkhof, de lijken van een Fransch officier en van 12 duitschers ter aarde besteld. De Fransche officier werd begraven op het perk aan de Oostendenaars voorbestemd.

Deze namiddag werd het volgend bericht, in 't Vl., Fr. en duitsch opgesteld, uitgeplakt :

BERICHT

Priester Arthur BEYAERT van Brugge heeft op leugenachtige wijze den duitschen keizer, de duitsche officieren en de duitsche soldaten gelasterd en beledigd; hij is uit dien hoofde door het veldkrijgsgerecht, den 8 December 1914 tot 3 jaar gevangzitting veroordeeld.

(get) von Schröder
Admiral

Rond 1 ure van den namiddag staken de Duitschers eene villa van Raversyde in brand. Van uit stad kon men duidelijk de vlammen zien.

Deze namiddag om 3 1/2 ure, concert op de Markt. Zeer veel piepjonge soldaten luisteren toe, alsook eenige Duitsche "boyscouts", gastjes van 13, 14 jaar.

Deze noen hebben de Duitschers uit den vijver van het Leopoldspark drie prachtige officiersabels gehaald.

Maandag 21e December. -

ACHTENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Gedurende den ganschen nacht, kwamen afgeloste troepen met karren enz. van de kanten van Middelkerke en Leffinghe af.

Rond 11 ure komt een volle tram met gekwetsten van Middelkerke af. De kinderen van het Sanatorium van Dr DELCROIX, in het O.L.V. College gehuisvest, moesten deze morgen het College verlaten en werden met den trein naar Brussel gebracht.

Van heden af mogen geen soldaten meer op den Zeedijk; de officieren allen hebben vrijen toegang mits zij voorzien zijn van eene toelating der Kommandantur.

Heden morgen op de markt, bitter weinig beweging : de groenselboerinnen durven schier naar stad niet meer komen. De Oudenburgenaars werden langs den weg tegengehouden en slechts met groote moeite doorgelaten, nadat men hen wel op 't hert had gedrukt dat ze Donderdag niet meer door mochten; ook van Middelkerke durven de boerinnen niet veel meer komen - het zit daar ver van pluis met de bevolking en, volgens een Middelkerkenaar ons verklaarde, mag men er zich aan verwachten dat binnen korte dagen alwie vluchten kan de gemeente verlaten zal. Ziehier overigens wat hij ons vertelde :

"Sedert een 10 tal dagen schieten de kanonnen van Nieupoort weer op Middelkerke. Dinsdag en Woensdag waren het de schepen die schoten, doch meest in 't land. Op zeker oogenblik nochtans werd uit zee geschoten op de *Villa Emilie*, waar de Duitsche plaatsbevelhebber verblijft. Ze werd niet getroffen, doch wel de bakkerij van den h. Louis PROOT, in dewelke een 6 tal bommen vielen. Ik weet niet of er nog elders schade werd aangericht, want het is streng verboden op den Zeedijk te gaan en met groote moeite mogen wij zand halen naar de duinen. Sedert de schepen op de *Villa Emilie* schoten, hebben de Duitschers de hotels en villas van den Zeedijk verlaten en huizen ze nu wederom in 't dorp en bij den boer. Donderdag schoten de kanonnen van Nieupoort op eene Duitsche batterij te Middelkerke opgesteld. Eene bom trof het hofstedeken van Casimir BOYDENS, hovenier en doodde er vijf personen : de duinwachter van Westende en zijne twee kinderen, die daar eene schuilplaats hadden gezocht, Hendrik BOYDENS, broeder van Casimir en de meid, Marguerite PLYSER. Eene zuster der meid werd de bil afgerukt. 't Gevaar was zoo groot dat de Duitschers het gedeelte Westwaarts van Middelkerke tusschen den Krokodiel en de hofstede van Pieter MORTIER, hebben doen ontruimen. De slijk speelt leelijke perten aan de Duitschers : zoo moesten ze verleden week 3

hunner pletmachienen aanleggen om 2 kanonnen uit te halen, die meer dan een meter diep in de modder staken !"

Deze morgen liep men in stad rond met tamelijk schoone schulletjes in de Visscherskaai gevischt.

HET LUNA PARK IN BRAND

Deze namiddag, een 20 tal minuten voor 3 ure, zagen voorbijgangers rook opstijgen uit de gebouwen van het *Luna Park*, dat deze zomer diende tot *Tentoonstelling van alle sporten*, en nu, sedert de Duitschers hier baas spelen, dient tot depot van napthe en benzine, peerdestal, bergplaats van stoor en peerdesmis. Korte oogenblikken nadien sloegen vlammen uit het houten gebouw, en min dan een kwart uur later viel het dak met donderend geraas in. De pompiers, intusschentijd verwittigd, waren zeer rap ter plaats, - en daar ons pompierskorps slechts het geraamte van een pompierskorps meer is (twee man en een brigadier-mecanien) - hielpen Duitsche soldaten mede aan 't blusschen. Zij spanden alle pogingen in om de villas der Koninginnelaan, palende aan het *Luna Park*, te vrijwaren en gelukten daar ten deele in; slechts twee der villas werden beschadigd, en dan nog meest door het water. Het torentje der villa palende aan het *Luna Park*, werd ten deele vernield.

Ondertusschen liet men de napthe en de benzine branden, daar er toch geen middel bestond om iets te redden uit den vuurpoel; van tijd tot tijd werden knallen gehoord als vuurschoten : 't waren kardoezen die door den eenen of den anderen Duitscher in 't *Luna Park* vergeten waren.

Rond 5 ure van den avond doofden de vlammen langzamerhand uit, en rond 6 ure was alles gedaan. Van het *Luna Park* bleef niets dan het ijzeren geraamte, gansch gekromd en verwrongen over.

Gansch Oostende was deze namiddag te been om de brand te zien - ook vele Duitschers keken nieuwsgierig toe.

De oorzaak van den brand is onbekend. Volgens in loop zijnde geruchten zou hij te wijten zijn aan de onvoorzichtigheid van een bewaker die aan een Duitsche soldaat wilde bewijzen dat het poeder eene kardoes niet kon ontvlammen. De Duitscher wilde hem nadoen, doch eene ontploffing greep plaats : de Duitscher werd erg in 't gelaat verbrand, en de vlammen deelden zich aan het in den grond liggende stroo mede. Bewaker en Duitscher zouden in 't gevang gestoken zijn. - Tot daar 't gene verteld wordt !

* * *

Heden kregen de drukkers van stad het bezoek van eenen politieagent die hen mededeeling deed van het verbod welkdanige plakaten ook uit te plakken, zonder voorafgaandelijke toelating der Kommandantur.

* * *

Vandaag ontmoetten wij E.H. Pastor van Westende, die ons zijn wedervaren vertelde. (Zal later te pas komen).

Deze namiddag vernamen wij ook nieuws van E.H. LOOTENS, pastor van Westkerke. De Zondag voor de aankomst der Duitschers te Westkerke had hij zijne parochianen tot de kalmte aangemaand. Toen de Duitschers het dorp binnentraden, ging iemand den E.H. Pastoor beschuldigen bij de Duitsche overheden. Den aard der beschuldigingen kennen wij niet, doch wat wij weten is dat zij haren oorsprong vond in de hatelijke politiek. Het huis van E.H. LOOTENS werd van onder tot boven onderzocht en de Duitschers vonden eindelijk in de lade van een lessenaar een oud verroest revolver. Zulks was genoeg om den achtbaren geestelijke te doen aanhouden; hij mocht van geluk spreken dat men in zijn huis geene kardoezen vond, anders had men hem door het hoofd geschoten. Na vele uitleggingen wilde men wel aan zijn onschuld gelooven, doch daar men wist dat hij eenigszins begoederd is, sloeg men hem met eene boet van verscheidene duizende frank. Deze boet tot nu toe nog niet betaald zijnde, zou volgens onze zegsman, de E.H. Pastor van Westkerke nog altijd door de Duitschers gevangen worden gehouden.

* * *

Uit vertrouwbare bron vernemen wij dat de Duitsche, en ook de Belgische en Fransche gekwetsten niet op voorbeeldige wijze door de Duitsche krijgsgeneesheren worden behandeld. Zoo werd ons op stellige wijze verzekerd dat ruim 50 gekwetsten, die gedurende eene week der verloopene maand in het militair hospitaal onzer stad, het tijdelijke met het eeuwige wisselden, er zeker 40 den doodendans zouden ontsprongen zijn, waren zij beter door de *Herrn Dokter* verzorgd geworden.

Algemeen wordt den lof verkondigd van de wijze waarop het eerste verband gelegd wordt, doch eenmaal in het hospitaal veranderen de zaken. Zoo was er een Fransch soldaat, die een kogel in den bil had gekregen. De wonde was op voortreffelijke wijze verbonden geworden, doch toen hij een drietal dagen in het militair hospitaal lag, begon hij te klagen van steeken in den bil. Zuster LOUISA, van het hospitaal, verwittigde de Duitsche geneesheer, deze schokschouderde eventjes en liet den lijder liggen : 3 dagen nadien was de arme jongen aan den tetanos bezweken !

De Duitsche geneesheeren klagen dat er, onder de Duitsche zieken, zooveel geslachtszieken waargenomen worden. Men is verplicht geweest in het Koninklijk Atheneum eene bijzondere ziekenzaal in te richten !

* * *

De *Goedkoope Restaurant* van den *Helder* (aan 35 centiemmen het noenmaal), moest heden geopend worden.

De *Helder* bleef eventwel toe, volgens de eenen, bij gebrek aan elektriciteit, volgens de anderen, doordat de Duitschers zich meester hadden gemaakt van al de levensmiddels, in den *Helder* samengebracht, met het oog op de uitbating der Restauratie.

(wordt vervolgd)